

Dansk Nazisme

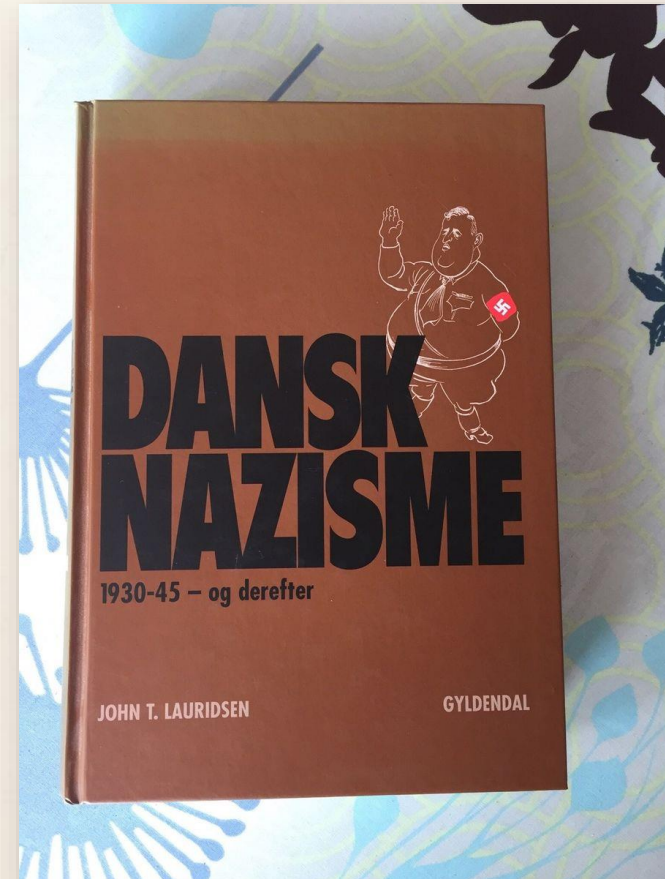
PER ANDERSEN – WWW.FAMILIESOGNING.DK

Agenda

- Nazister i flere varianter
- DNSAP
- Udbredelsen af nazismen i Danmark
- Bovrup-kartoteket
- Modstandsbevægelsen

Det fyger med begreber ....

- ❑ Landsforræder (102 dødsdømte/livsvarig fængsel)
- ❑ Værnemager/Landsforræder I (44 dømte, 4+ år)
- ❑ Værnemager II = utilbørligt økonomisk samarbejde (1.100 dømte, <4 år fængsel)
- ❑ Værnemager III-IV = tilbagebetaling
- ❑ I tysk krigstjeneste (Frikorps Danmark, 3.000)
- ❑ Medlem af DNSAP (22.000)

Frantz Toft var Gestapomand under besættelsen. Efter befrielsen blev han dømt til døden for medvirken til tortur, angiveri m.v. Toft blev den første, der blev henrettet i Undallsund Plantage den 8. oktober 1946 kl. 01.00.

Var det ulovligt at være medlem af DNSAP?

- ❑ Som udgangspunkt "Nej" (passiv medlem)
- ❑ En ændring i straffelovstillægget i 1946 fastsatte straf for at have udøvet "med besættelsesmagten utilbørligt samarbejdende nazistisk organisation".

Eksempel på "nazist"

- Robert Buch Nielsen – hvorfor er han ikke på Bovrup-listen?
- Gik rundt i tysk uniform og støvler
- "I Forgaars ved Midnatstid anholdtes i Bremerholm en meget beruset Mand, der truede de forbigasserende med Pistol. Han var Overtropfører i Schalburgkorpset Robert Buch Nielsen. Pistolen var skarpladt".
- Schalburgkorpset = I tysk tjeneste i Danmark (SS)

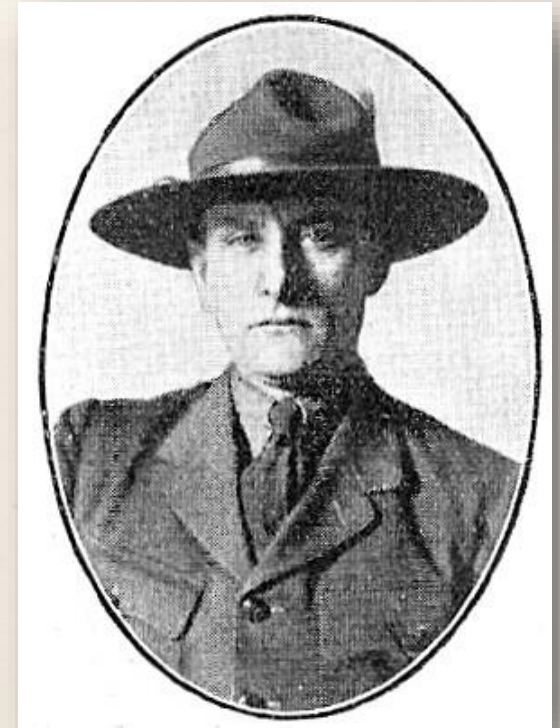
DNSAP

DNSAP

- Startet i 1930 af ritmester Cay Lembcke som fører og med NSDAP som forbillede
- I 1933 afløst af Frits Clausen
- Afskrev det tyske 25-punkt program til dansk
- Senere kopt ned til 8 punkter
- Efterlignede den tyske organisation incl. SA, NSU
- Ledet af "fører", der var enerådig
- Nedlagt i maj 1945

DNSAP ideologi

- Dansk nationalisme og selvstændighed
- Den dansk/nordisk race (vikingerne)
- Antisemitisme
- Antikommunisme
- Arbejde til alle, forsørgelse af de dårligt stillede
- Afskaffelse af kapitalgevinster
- Støtte til kirken

Frits Clausen

- Dansksindet sønderjyde fra Aabenraa
- Indkaldt i 1. verdenskrig for Tyskland og sendt til Østfronten. Sad 3 år som russisk fange.
- Afsluttede lægestudiet i København
- Læge i Bovrup fra 1924
- Medlem af det Konservative Folkeparti
- Skiftede til DNSAP i 1931
- Medlem af folketinget 1939-1945
- Døde i Vestre Fængsel i 1947 af et hjerteslag

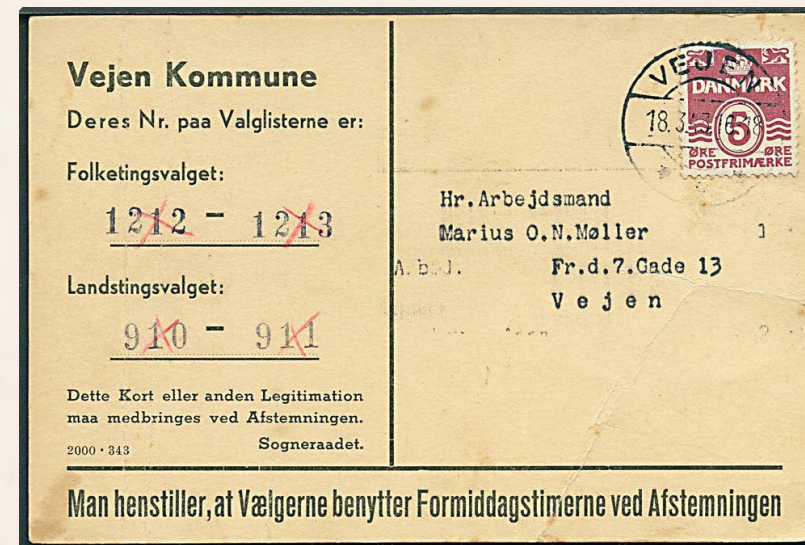

Udbredelsen af nazismen i Danmark

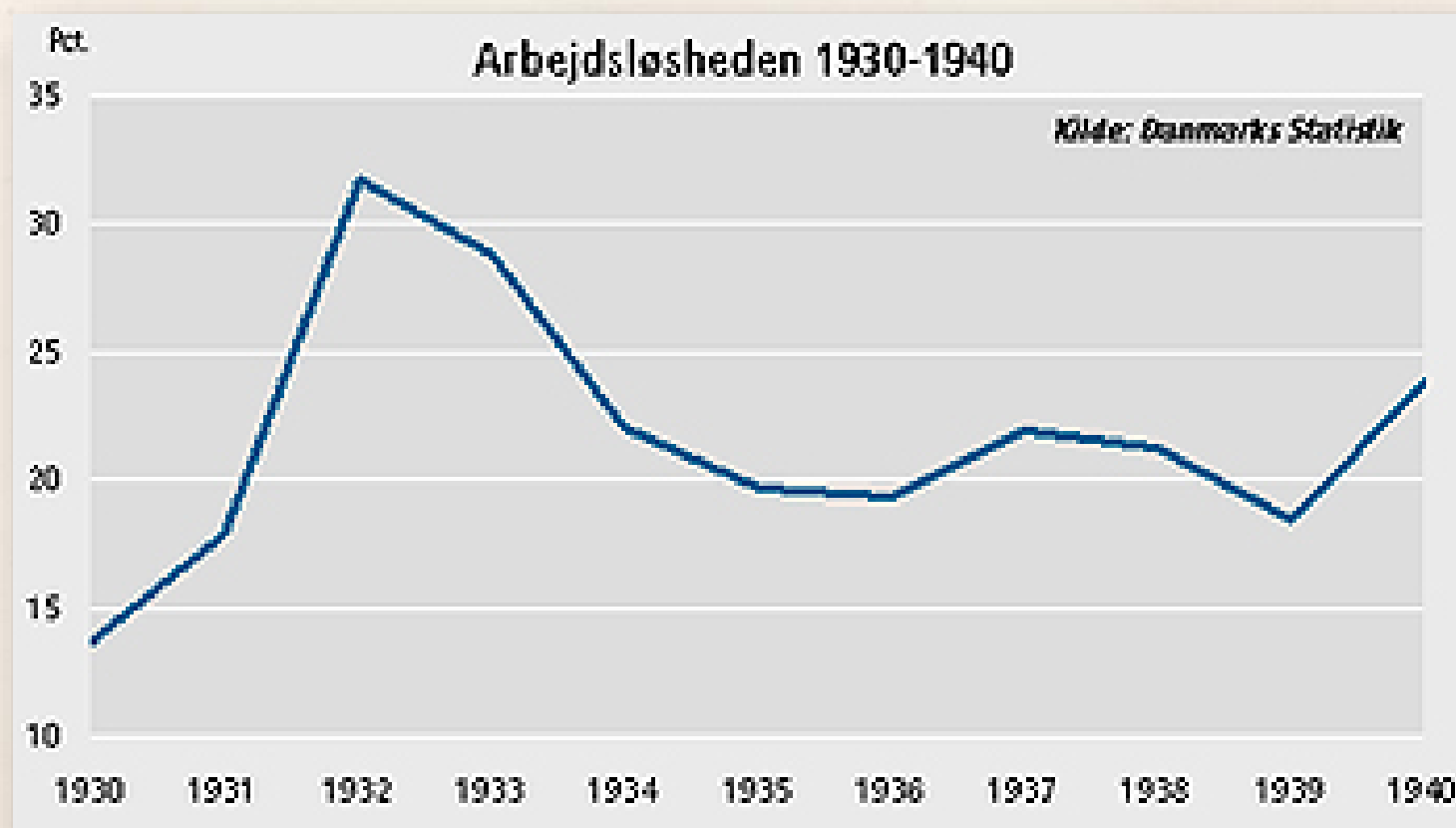
Udbredelse af nazismen i Danmark

- DNSAP = 22.000+ medlemmer
- Folketingsvalget 1932 = 757 stemmer
- Folketingsvalget 1935 = 16.257 stemmer
- Folketingsvalget 1939 = 31.032 stemmer, 3 mandater
- Folketingsvalget 1943 = 43.309 stemmer, 3 mandater

Den sociale sammenhæng

Samarbejdspolitikken

- En "selvstændig" dansk samlingsregering samarbejdede med den tyske regering
- Danmark ansvarlig for indre forhold
- Holdt DNSAP fra magten
- Varede til august 1943

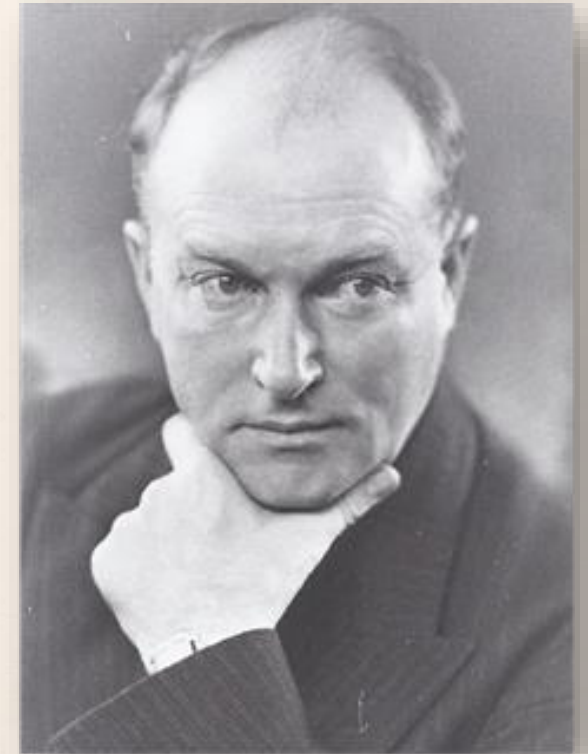

Erik Scavenius og Werner von Best

Carl Roos

- ❑ Født 1884 i Haderslev af dansk-sindet familie
- ❑ Professor i tysk og litteratur, forskning i tysk kultur
- ❑ Tætte bånd til Tyskland, mange besøg
- ❑ Medlem af dansk-tysk forening
- ❑ Beundring for "den nye verden"
- ❑ Forsøgt afskediget efter krigen fra universitetet

Mere prominente medlemmer af DNSAP

- Byretsdommer Christian Junior
(afskediget uden pension og frataget Ridderkorset)
- Flyverkaptajn Erik Lærum
(NSU, Waffen-SS, 4 års fængsel)
- Hjalmar Edvard Jensen, forretningsfører på
politistationen Glostrup
- Journalist Carl Lindenberg Kjerregaard
- Musikdirektør A.P. Andersen, Århus
- Premierløjtnant og direktør Carl Bock
(likvideret den 18. juli 1944 på sit firmakontor)

Bovrup- kartoteket

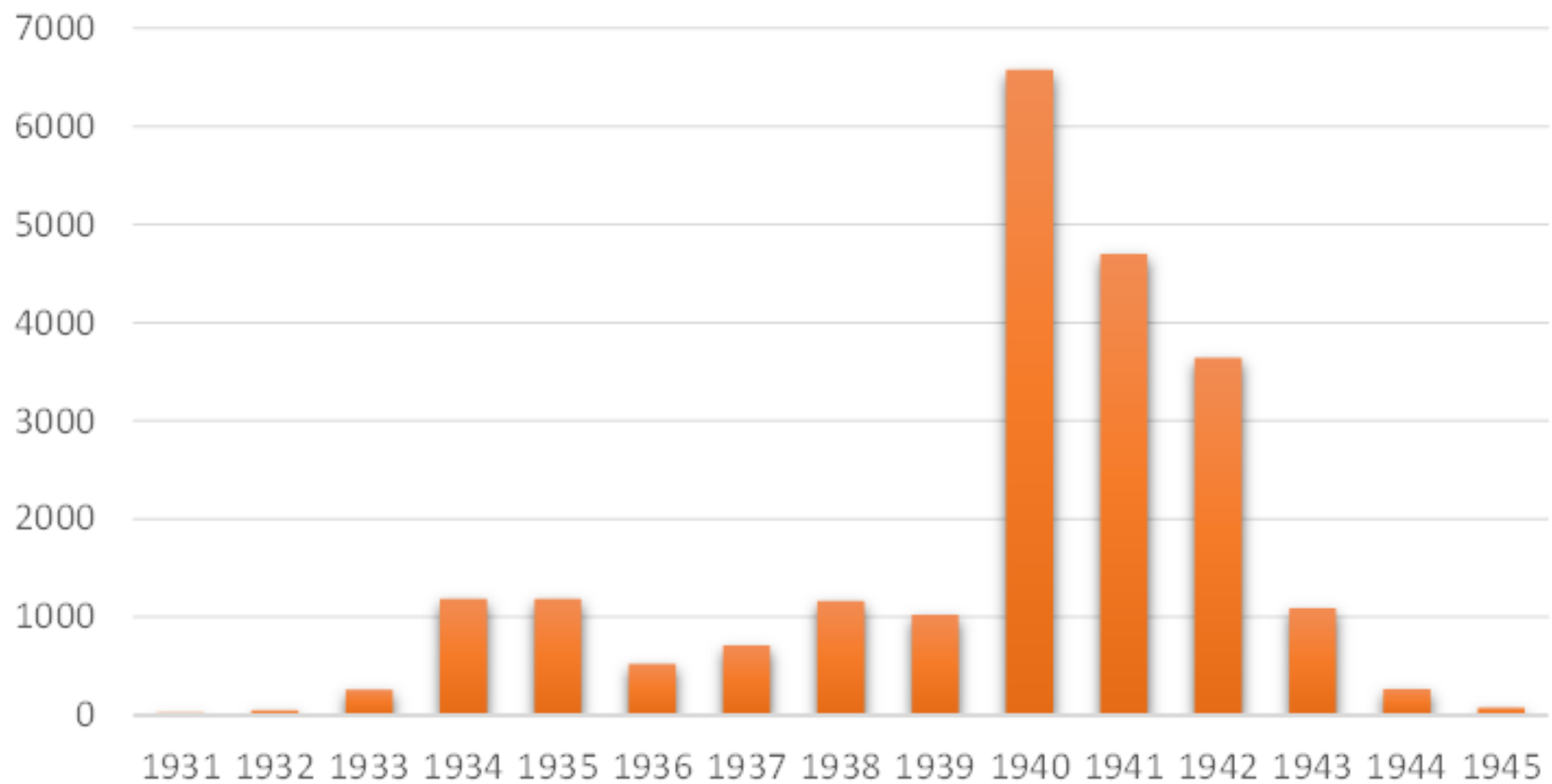
Bovrup-kartoteket

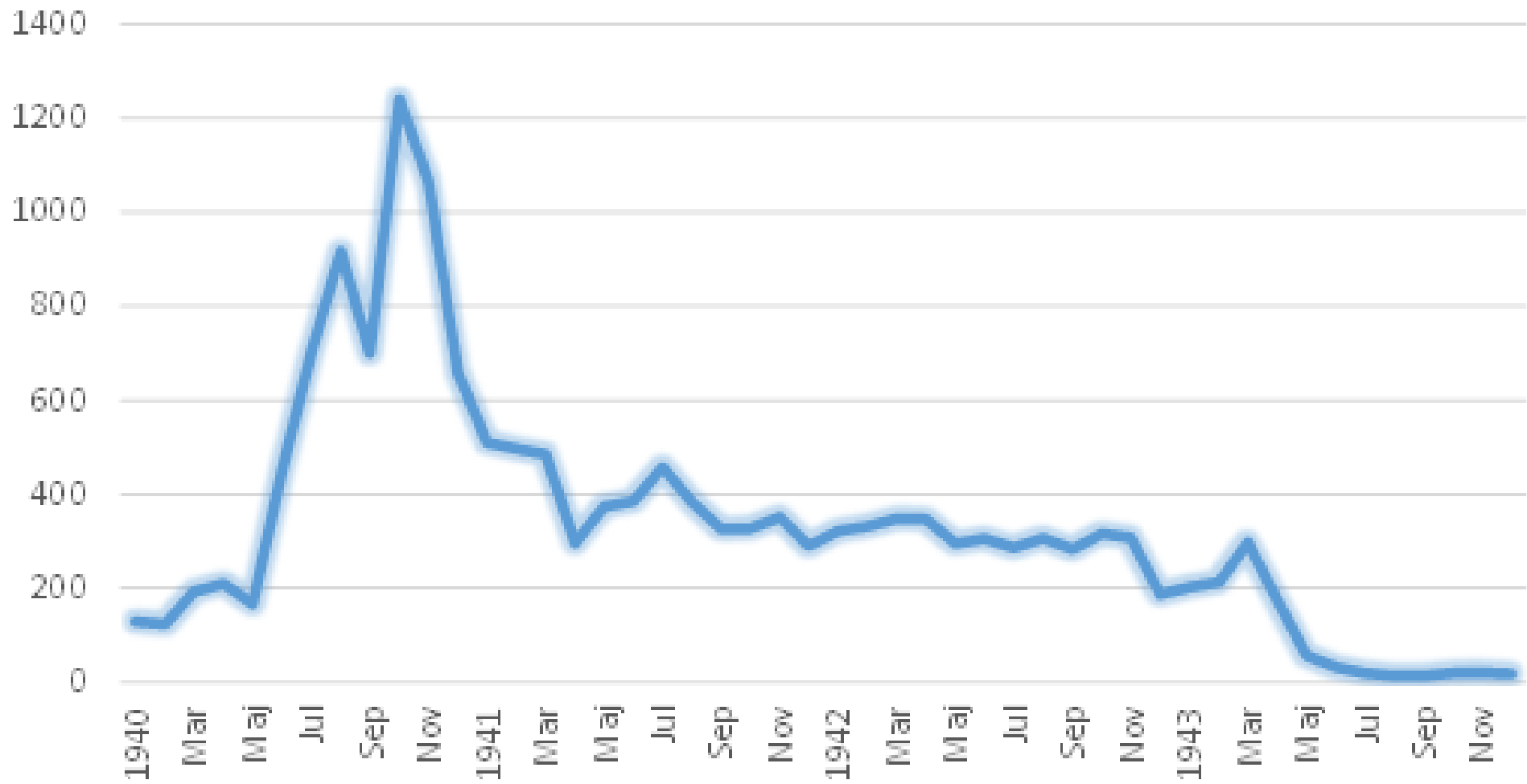
- Inden befrielsen afskrev modstandsfolk DNSAP arkivet i Bovrup, Sønderjylland
- Fra 1946 kom der en række udgivelser af listen, der dog blev forbudt af Justitsministeriet
- Forlydender om, at der skulle være 50.000 medlemmer af partiet er aldrig blevet verificeret
- De fleste udgivelser har omkring 22.000 personer på listen (børn under 15 år er udeladt)

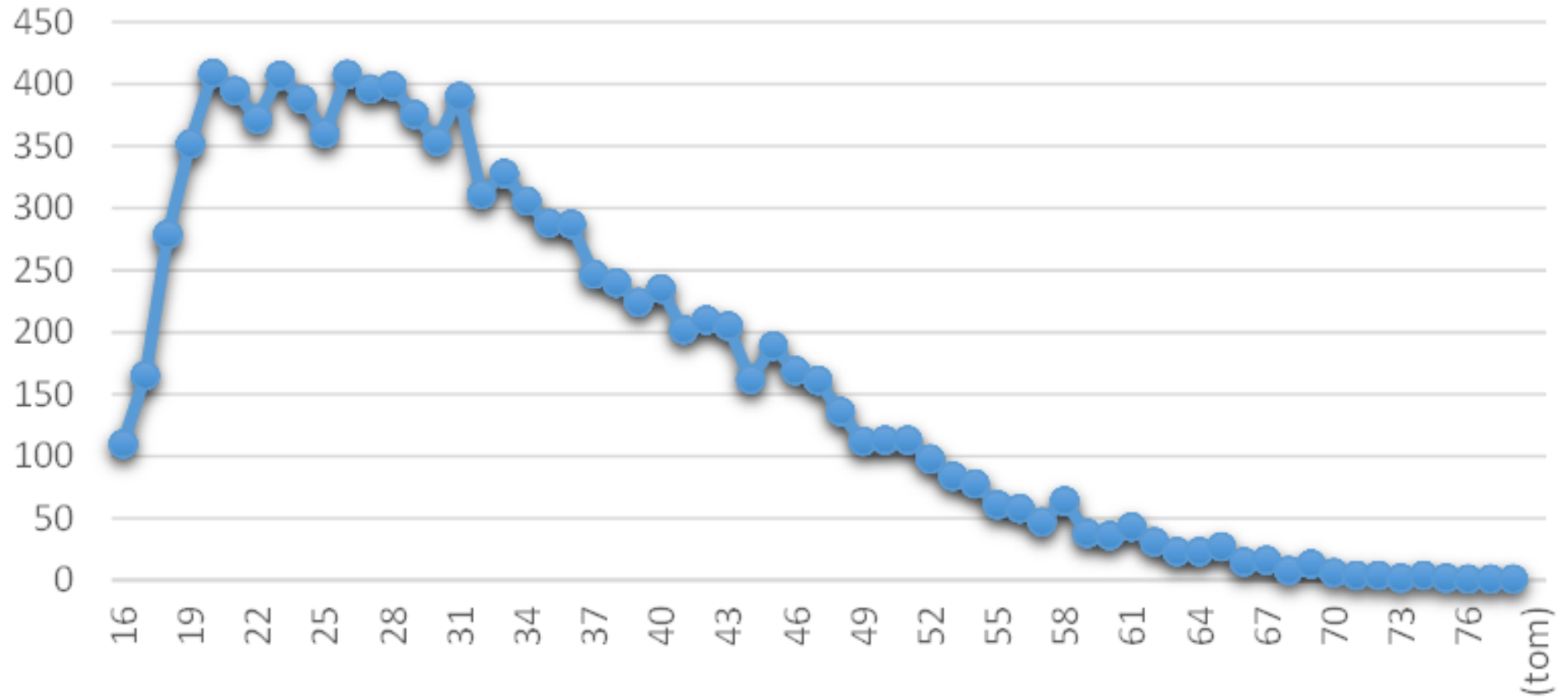
Indmeldelser i DNSAP

Indmeldelser i DNSAP månedsvis 1940-1943

Aldersfordeling ved indmeldelse i DNSAP

Fordeling mellem land og by

Medlemsfordeling	DNSAP	Danmark
København	39%	23%
Købstæder	32%	24%
Landet	29%	53%

Danske Slægtsforskere udgivelse

- November 2018: 5.265 offentliggjort
- Efterår 2019: Listen udvides til ca. 10.000
- Kriterium: Skal være død i 10 år
- Gå til: bibliotek.dis-danmark.dk
- Søg på "Bovrup"

Normal visning [MARC-visning](#) [ISBD-visning](#)

DNSAP Medlemskartotek i uddrag (Bovrup-kartoteket)

Materialetype: Bog

Forlag: København, [Danske Slægtsforskere](#), 2018

Udgave: Genudgivet i uddrag 2018.

Beskrivelse: 165 sider.

Emne(r): [nazisme](#) | [DNSAP](#) | [Bovrup-kartoteket](#) | [Danmark](#)

Online-ressourcer: [Åbn PDF \(1,2 MB\)](#). [Søgbar](#). [Slægtsforskernes Bibliotek](#).

Markeringer fra biblioteket: Ingen markeringer fra dette bibliotek for denne titel.

Modstands- kampen

Typer af modstandsbevægelse

- Væbnede modstandsgrupper
  - BOPA, Holger Danske, Hvidstens-gruppen
- Politiske modstandsgrupper (kamp med ord)
  - Frit Danmark
- Oplysningsforeninger (åndeligt modspil)
  - Ringen, Frihedsrådet fra 1943

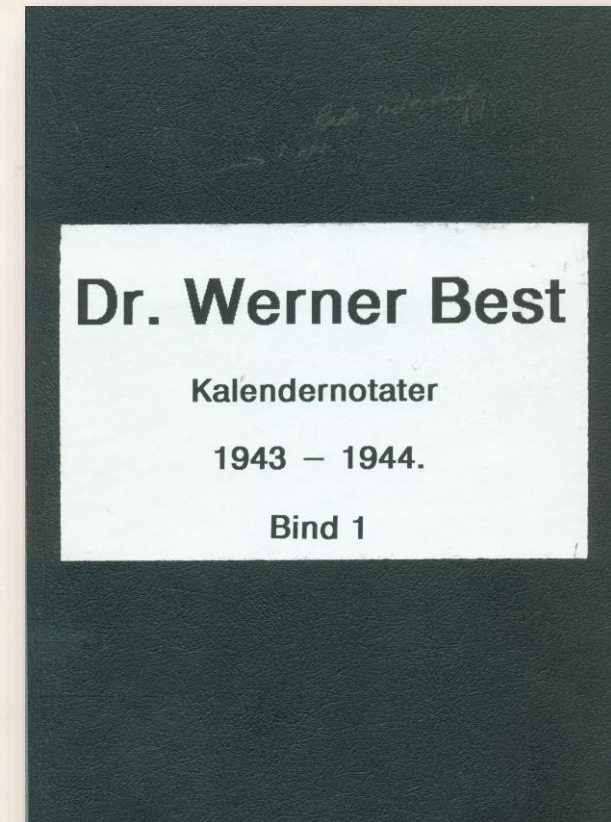

Jødernes flugt

- Dr. Best aftalte med Tyskland, at de danske jøder skulle interneres den 1-2. oktober 1943
- Den 28. september fik Georg Ferdinand Duckwitz dette at vide og advarede Hans Hedtoft
- Flertallet af de 7.000 danske jøder blev bragt i sikkerhed i Sverige
- Meget omstridt, hvad Duckwitz' motiv var

”De sidste dages hellige”

- Kernen af modstandsbevægelsen var få tusinde frem til krigens slutning, 10.000 i 1944
- Tallet blev mangedoblet i foråret 1945
- Efter krigen mente mange, at de var modstandsfolk, men uden det var dokumenteret
- Modstandsdatabasen består af 85.000+ personer
  - Aktive (sabotage, udgivelse af illegale blade) – 5.000
  - Hjælpere (økonomisk hjælp, huse folk)
  - Sporadisk hjælpere
  - Tilknyttet efter krigen

Online kilder til modstandsbevægelsen

- ❑ Modstandsdatabasen

<http://modstand.natmus.dk>

- ❑ Illegale blade

<http://www.illegalpresse.dk/>

Tak for opmærksomheden